

Ouderbijeenkomsten OP SCHOOL

De aanpak in het kort

Deze aanpak combineert 2 werelden: de schoolse omgeving waarin leerkrachten inzicht hebben in de gezinssituatie via contact met ouder en kind, én de omgeving van het Taalhuis waarin kennis en ervaring voorhanden zijn om volwassenen in hun taalontwikkeling te ondersteunen. Scholen zullen her- of erkennen dat niet elke ouder voldoende kennis heeft van schoolzaken om (actief) mee te komen in thema's die zich binnen de school van hun kind afspelen. Als zij de Nederlandse taal niet spreken of begrijpen, belemmert dat bovendien het contact met de leerkracht. Door ouderbijeenkomsten te organiseren schept de bibliotheek, samen met de school, mogelijkheden om kennis en vaardigheden van ouders te versterken. Dit geldt zowel voor het onderwijs van hun kind als hun eigen taalvaardigheid.

Doel van de aanpak

1. De bibliotheek bereikt laagtaalvaardige ouders via het aanbod voor hun kinderen op school
2. De bibliotheek verbindt intern programma's aan elkaar om gezinnen vast te houden en een doorgaande lijn te bieden
3. De bibliotheek haalt de (latente) leervraag op bij laagtaalvaardige ouders
4. De bibliotheek werkt en positioneert zich in een lokaal netwerk rond de gezinsaanpak

Randvoorwaarden voor een succesvolle aanpak

- Projectleider vanuit de bibliotheek
- Uitvoerder van de ouderbijeenkomsten: een consulent of vrijwilliger van de bibliotheek
- Ondersteuning van een communicatiecollega in de PR van de aanpak
- Samenwerking met een school, die liefst zelf ook met dit thema bezig is, bij voorkeur een dBos-school
- Aanbod waar ouders aansluitend aan mee kunnen doen, zoals een Taalcafé

Stappenplan

Tip

Start met deze aanpak op een school waarmee je samenwerkt vanuit het programma de Bibliotheek op school (dBos). De leesconsulent van de bibliotheek kent de school en heeft korte lijnen met de directie of het team van leerkrachten. Omgekeerd is de school eraan gewend dat 'de bibliotheek' binnenshuis aanwezig is.

1. Plan van aanpak

Stel samen met de school een plan van aanpak op. Denk na over ambitie, visie, doelen, rolverdeling, planning en begroting. Leg de samenwerkingsafspraken vast in een samenwerkingsovereenkomst, inclusief vaste contactpersonen, taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Maak samen met de leesconsulent van de school en de Taalhuis-coördinator een plan dat de programma's op school en in de bibliotheek aan elkaar verbindt.

2. Deskundigheidsbevordering en kennisdeling

Stel een inwerkprogramma op voor de collega die de bijeenkomsten uitvoert. Neem hier in ieder geval de volgende aspecten in op: de rolverdeling tussen bibliotheek en leerkracht of hulpverlener, kennismaking met de school (bijvoorbeeld een meeloopdag met de leesconsulent) en met het bibliotheekaanbod. Besteed ook aandacht aan: omgang met de doelgroep, een bijeenkomst doelgericht inrichten, het sociale karakter van een bijeenkomst faciliteren en grenzen aangeven. Informeer het team leerkrachten van de school over het programma. Neem hen mee in aanleiding, doel, praktische zaken en de rol die zij gaan vervullen.

3. Communicatie en werving

Maak een plan voor communicatie en werving, waarbij het programma zowel op de school als in de bibliotheek zichtbaar is. Werk hierbij met posters en/of banners.

4. Uitvoering

Maak een programma voor de bijeenkomsten, inclusief mogelijke thema's, werkvormen en materialen. Betrek leerkrachten en ouders bij de inhoudelijke invulling. ruimte Neem de vrijheid om een maatwerkprogramma neer te zetten. Denk ook aan facilitaire voorwaarden, zoals de benodigde ruimte, digitale apparatuur en koffie, thee en koekjes.

5. Monitoring en evaluatie

Houd tijdens het traject contact met leerkrachten en directie van school. Monitor de ervaring van ouders, leg vast wat ze van de bijeenkomsten vonden en hoe ze vooruitgaan. Evalueer de samenwerking met de school, met oog voor borging en doorontwikkeling.

Voorbeeld van DE AANPAK

Onder de noemers Oudercafé, Ouderlessen, Doe weer mee-café of Voor jou en je kind! bestaan er veel voorbeelden van bibliotheken die deze aanpak uitvoeren. Met de bijeenkomsten kun je - naast het versterken van de taalvaardigheid van de ouders - ouders ook meer begrip meegeven van de schoolzaken van hun kind. Zo kunnen ouders thuis meer aandacht besteden aan wat hun kind in de klas meemaakt. Ook krijgen zij meer zelfvertrouwen in het contact met de leerkracht of als zij een rol vervullen in schoolse activiteiten.

Met deze aanpak worden vooral NT2-ouders goed bereikt. Wil je NT1-ouders bereiken, dan is het advies om een reeks specifieke bijeenkomsten te organiseren met de focus op het beter leren kennen van de school en haar activiteiten. De taalcomponent vormt dan wel de rode draad, maar je hoeft daar hoeft geen focus op te leggen in de werving van deelnemers.

Hoewel de opzet van de ouderbijeenkomsten lokaal en per doelgroep kunnen verschillen, kun je een paar algemene keuzes maken:

- **Uitvoering:** Kies voor het inzetten van een (Taalhuis-) consulent of voor het werken met vrijwilligers.
- **Inhoud van de bijeenkomsten:** Veel bijeenkomsten worden ingericht op basis van een thema, zoals oudergesprekken, Sinterklaas of gezonde voeding. De thema's worden vaak met de school en ouders zelf afgestemd.
De methode Voor jou en je kind! leent zich - afhankelijk van de precieze insteek - goed voor deze ouderbijeenkomsten, omdat deze methode de ouders een steuntje in de rug wil geven bij het helpen van hun kind met taal- en schoolontwikkeling.
- **Organisatie van de bijeenkomsten:** De bijeenkomsten worden georganiseerd in een reeks. Soms kiezen bibliotheken ervoor om deze bijeenkomsten doorlopend aan te bieden. Reserveer voldoende tijd, zodat er na de bijeenkomst gelegenheid is om individuele gesprekken met ouders te voeren en een band op te bouwen.
- **Werving van ouders:** Leerkrachten hebben regelmatig contact met ouders en weten welke ouders baat hebben bij het traject. Deelnemers werven ligt dus vaak in hun handen. De consulent of vrijwilliger van de bibliotheek heeft dan wel de taak om leerkrachten hierop te wijzen en aan te blijven herinneren. Mond-tot-mond-reclame onder ouders werkt erg goed.

Meer informatie

- Oudercafé: www.probiblio.nl/blog/empathie-in-het-oudercafe
- Doe weer mee-café: www.probiblio.nl/uploads/2019%20Bestanden/19_043_Gezinsaanpak_V6.pdf (pagina 3 en 4)
- Ouderlessen op school: www.probiblio.nl/uploads/2019%20Bestanden/19_043_Gezinsaanpak_V6.pdf (pagina 9 en 10)
- Voor jou en je kind!: <https://sa24.nl/ouders-helpen-bij-taalrijker-gezin/>
- Taalhuis op School: www.bibliotheeknetwerk.nl/interview/gezinsaanpak-in-nijkerk-dit-kan-een-groot-effect-hebben